

4. Про хмарні послуги : Закон України чинний від 17.02.2022 . – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2075-20#Text> (дата звернення 01.11.2023).

УДК 004.8(075)

БОРТНИК СЕРГІЙ МИКОЛАЙОВИЧ

доктор юридичних наук, професор,

проректор Харківського національного університету внутрішніх справ

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-5281-6007>

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ

Сьогодні штучний інтелект(ШІ) є одним з найпопулярніших термінів у світі. За деякими прогнозами до 2035 року ШІ принесе світовій економіці 15,7 трильйонів доларів. Він вже створює купу цифрового контенту — тексти, картинки, музику, відео тощо. Основи його функціонування варто знати хоча б для того, щоб не втратити бізнес чи роботу. Однак при такому широкому розповсюдженні цього поняття виникає достатньо багато питань, щодо його використання та правових проблем, які з цього відбуваються. Тому аналіз систем правового регулювання використання штучного інтелекту є досить актуальною науковою задачею.

Метою роботи є аналіз правових аспектів використання штучного інтелекту.

По перше необхідно підкреслити, що ці питання мають виникають не тільки в Україні, а й в цілому у світі. Тому, що розвиток та використання ШІ є глобальною правовою проблемою.

В Україні Кабінет Міністрів своїм розпорядженням від 2 грудня 2020 р. № 1556 схвалив Концепцію розвитку штучного інтелекту в Україні[1]. Ця Концепція спрямована на підвищення конкурентоспроможності України за

рахунок використання технологій штучного інтелекту у всіх сферах діяльності загальнодержавного значення.

В ній надано визначення поняття штучного інтелекту (ШІ), як властивості системи коректно інтерпретувати зовнішні дані відповідно до поставленої мети, навчатися з таких даних та використовувати результати навчання для досягнення поставлених цілей, в тому числі зі збирання та використання нових даних, шляхом взаємодії з навколишнім середовищем. Така властивість систем реалізується через алгоритми і методи, робота яких можлива завдяки обладнанню для обчислювання та збирання даних, комунікації з іншими системами, взаємодії та впливу на навколишній світ.

В концепції визначені основні завдання розвитку ШІ в Україні. Серед них потрібно виділити насамперед такі:

- підвищення захисту та покращення реалізації прав та законних інтересів фізичних та юридичних осіб;
- зайняття Україною значного сегменту світового ринку технологій ШІ та провідних позицій у міжнародних рейтингах (AI Readiness Index by Oxford Insights, AI Index by Stanford University тощо);
- створення умов участі у діяльності міжнародних організаціях та ініціативах щодо формування стратегій розвитку, регулювання та стандартизації ШІ;
- впровадження технологій ШІ в економіці, державному управлінні, обороні та інших сферах для забезпечення довгострокової конкурентоспроможності України на міжнародних ринках;
- забезпечення доступу до інформації (бази даних, електронні реєстри тощо), її використання у технологіях ШІ для виробництва товарів та надання послуг;
- приведення законодавства України у галузі використання технологій ШІ у відповідність із міжнародними нормативно-правовими актами.

У Концепції визначено основне завдання держави у правовому регулюванні. Це, безумовно, пошук ефективної моделі правового регулювання

сфери ШІ, за якої буде забезпечений захист прав та свобод учасників відносин у сфері ШІ для розробки та використання технологій ШІ за умови дотримання етичних стандартів, розроблених провідними міжнародними організаціями, забезпечені сприятливі умови для розвитку індустрії ШІ в Україні та технологічна нейтральність правового регулювання.

Правове регулювання не завжди відповідає цим вимогам, однак у Концепції наведені такі шляхи вирішення проблем правового регулювання та етики сфери ШІ [1]: імплементація норм, закріплених у Рекомендації Організації економічного співробітництва та розвитку щодо штучного інтелекту, (прийняті у червні 2019 року), Рекомендації Комітету Міністрів Ради Європи (2020)¹ Державам членам щодо впливу алгоритмічних систем на права людини (ухвалені 8 квітня 2020 року) у законодавство України; проведення перевірки законодавства України на предмет відповідності його сучасним викликам щодо розробки та використання технологій ШІ та приведення його у відповідність із забезпеченням відкритого діалогу з усіма заінтересованими, а також поглиблення його гармонізації з європейським; стосовно приватності та використання персональних даних ШІ системами; створення відповідного координаційного органу у сфері ШІ в структурі органів виконавчої влади України, до повноважень якого належатиме, зокрема, здійснення нагляду за дотриманням законодавства у сфері ШІ, у тому числі вимог щодо дотримання прав людини при проектуванні, розробці та використанні систем ШІ; оцінка можливості та визначення меж (етичних, правових) застосування систем ШІ для цілей надання професійної правничої допомоги; вдосконалення законодавства в області охорони прав на інтелектуальну власність; розробка Етичного Кодексу ШІ, що має здійснюватися у форматі публічних консультацій за участі широкого кола заінтересованих сторін.

Таким чином, необхідним є нормативно-правове регулювання діяльності у сфері ШІ, яке має бути спрямоване на недопущення неконтрольованого поширення відповідних технологій та систем як в Україні так і за кордон. Держава повинна створити такі умови, при яких розвиток ШІ не мав негативного впливу на національну безпеку та дотримання Україною зобов'язань, взятих у рамках міжнародних договорів та угод.

Список використаних джерел:

1. Про схвалення Концепції розвитку штучного інтелекту в Україні/ розпорядження Кабінету Міністрів України від 2 грудня 2020 р. № 1556-р// <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-2020-%D1%80#Text>

УДК: 621.391.037

БУРДІН МИХАЙЛО ЮРІЙОВИЧ

доктор юридичних наук, професор,

проректор Харківського національного університету внутрішніх справ

<http://orcid.org/0000-0002-6748-3321>

ДОСЛІДЖЕННЯ СКАНЕРІВ ВРАЗЛИВОСТЕЙ ВЕБ-ДОДАТКІВ

На разі не можливо уявити розробку веб-додатка без перевірки безпеки. Так відбувається тому, що сучасні веб-додатки можуть містити у собі численну кількість вразливостей. Не можливо порахувати кількість вразливостей у додатку, через те, що їх кількість змінюється кожного дня, зловмисники постійно знаходять нові недоліки у компонентах, які пов'язані з обчислювальною системою, також значна кількість вразливостей залишається незнайомою, як для розробників, так і для відділу безпеки. Такі недоліки системи називаю «вразливість нульового дня».

Вразливість нульового дня – це недолік у програмному забезпеченні, для якого не було випущено жодного офіційного виправлення чи оновлення безпеки. Постачальник програмного забезпечення може знати або не знати про вразливість, та загальнодоступної інформації про цей ризик немає. Уразливості нульового дня часто мають високий рівень серйозності та активно використовуються зловмисниками [1].

З цього можна зробити висновок, що недоліки безпеки знаходяться у компонентах системи. В науковій літературі є багато визначень поняття «компонент системи». Важливо розглянути терміни, які найбільш